

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY**

z dnia 3 grudnia 2018 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego” zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie fragmentu lasu grądowego *Tilio-Carpinetum* z udziałem brekinii *Sorbus torminalis* i domieszką buka *Fagus sylvatica*.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) położenie rezerwatu w całości na gruntach należących do Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Osie;
- 2) położenie rezerwatu na terenie Wdeckiego Parku Krajobrazowego;
- 3) położenie rezerwatu w granicach specjalnego obszaru ochrony Natura 2000 Sandr Wdy PLH040017;
- 4) położenie rezerwatu w granicach obszaru specjalnej ochrony Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009;
- 5) ochrona indywidualna wyróżniających się okazów drzew na terenie rezerwatu w formie pomników przyrody — cis pospolity *Taxus baccata* — pojedyncze drzewo oraz daglezja zielona *Pseudotsuga menziesii* — grupa drzew.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji i ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. 1. Ochronie ścisłej podlega obszar, który stanowią oddziały: 34 d, g, i, 34A b, c, 70 a, d, i, j, 71 a, b, c, d, f, g, h, 72 c, f, g, 110 a, Leśnictwo Orli Dwór, Nadleśnictwo Osie.

2. Ochronie czynnej podlega obszar, który stanowią oddziały: 34 h, j, 35 d, f, g, 70 b, c, f, g, h, 72 d, Leśnictwo Orli Dwór, Nadleśnictwo Osie.

3. Ochronie krajobrazowej podlega obszar, który stanowi oddział: 34A a, Leśnictwo Orli Dwór, Nadleśnictwo Osie.

§ 5. 1. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji, przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

2. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony krajobrazowej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji, przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy

Maria Dombrowicz

Załącznik Nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy
z dnia 3 grudnia 2018 r.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposób eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
1.	Konkurencja ze strony gatunków drzewiastych i krzewiastych w szczególności wobec młodocianych okazów jarzębu brekinii <i>Sorbus torminalis</i> - siewek, nalotów i podrostów (zagrożenie wewnętrzne, istniejące).	Wspomaganie wzrostu młodocianych okazów jarzębu brekinii <i>Sorbus torminalis</i> , poprzez odślanianie młodocianych osobników jak również odślanianie dojrzałych okazów.
2.	Wkraczanie niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> – obcego gatunku inwazyjnego (zagrożenie wewnętrzne istniejące).	Usuwanie punktowych stanowisk niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> .

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY

Maria Dombrowicz

Załącznik Nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy
z dnia 3 grudnia 2018 r.

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych ¹⁾
1	Odsłanianie dojrzałych osobników jarzębu brekinii <i>Sorbus torminalis</i>	Odsłanianie dojrzałych osobników jarzębu brekinii <i>Sorbus torminalis</i> w przypadku stwierdzenia nadmiernego ocienienia (konkurencji ze strony innych gatunków drzew).	Leśnictwo Orli Dwór, oddz. 34h, 35 g, 70f, 72 d
2	Odsłanianie nalotu i podrostu jarzębu brekinii <i>Sorbus torminalis</i>	Odsłanianie nalotu i podrostu jarzębu brekinii <i>Sorbus torminalis</i> – usunięcie świerka <i>Picea abies</i> (z pozostawieniem na gruncie) oraz 10% aktualnego udziału sosny <i>Pinus sylvestris</i> . Prace należy prowadzić wyłącznie w okresie od 1 września do 14 marca.	Leśnictwo Orli Dwór, oddz. 34 d, f, g,
3	Pielęgnacja nalotów jarzębu brekinii <i>Sorbus torminalis</i>	Eliminacja roślin konkurencyjnych (elementów runa leśnego oraz siewek i nalotów innych gatunków drzew). Grodzenie strefy, w której rozwijają się naloty jarzębu brekinii.	Leśnictwo Orli Dwór, oddz. 70 b, c, f, 72 d
4	Usuwanie niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> w runie grądu.	Usuwanie niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> w runie grądu. Prace należy prowadzić przed okresem kwitnienia i owocowania gatunku, tj. optymalnie w maju i pierwszej dekadzie czerwca.	Leśnictwo Orli Dwór, oddz. 34 h, j, 70 g, h

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY
Małgorzata Dombrowicz

¹⁾wg Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Osie na okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2024 r.

Załącznik Nr 3 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy
z dnia 3 grudnia 2018 r.

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony krajobrazowej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych (w tym sposób gospodarowania)	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych ²⁾
1.	Utrzymywanie wydzielania w stanie bezleśnym w związku z obecnością linii energetycznej.	Dopuszcza się utrzymywanie wydzielania w stanie bezleśnym w związku z obecnością linii energetycznej.	Leśnictwo Orli Dwór, oddz. 34A a

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY

Maria Dombrowicz

²⁾wg. Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Osie na okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2024 r.

UZASADNIENIE

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego” jest dokumentem określającym sposoby ochrony fragmentu lasu grądowego *Tilio-Carpinetum* z udziałem brekinii *Sorbus torminalis* i domieszką buka *Fagus sylvatica*.

Rezerwat przyrody „Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego” został ustanowiony zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 26 marca 1975 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. nr 11, poz. 64). Aktualnie obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego” (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 2113).

Dla właściwego funkcjonowania rezerwatu i jego ochrony plan ochrony zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614) sporządza się na okres 20 lat. Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia w drodze zarządzenia plan ochrony dla rezerwatu przyrody, sporządzony na podstawie art. 20 ww. ustawy.

Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego” został przesłany do zaopiniowania przez: zarządcę terenu Nadleśnictwo Osie, pismem z dnia 27 lipca 2018 r., znak WOP.6202.7.2018.JC.4. Nadleśnictwo nie zgłosiło uwag do przedmiotowego projektu.

Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego” został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Gminy Osie uchwałą Nr XXXII/236/18, z dnia 2 października 2018 r., przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Bydgoszczy uchwałą Nr 9/2018, z dnia 9 października 2018 roku.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego” został uzgodniony przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego pismem znak: WIR.IX.710.34.2018, z dnia 15 listopada 2018 r.

Obwieszczeniem z dnia 18 lipca 2017 r., znak WOP.6202.6.2017.KLD, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu ochrony dla leśnego rezerwatu przyrody „Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego”.

Obwieszczeniem z dnia 27 lipca 2018 r., znak WOP.6202.7.2018.JC.2, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu ochrony i możliwość składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614), art. 3 ust. 1 pkt. 11, art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018, poz. 2081) i Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005r. w sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz.U. Nr 94, poz. 794) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257).

Projekt planu ochrony zamieszczono również w publicznie dostępnym wykazie danych na Ekoportalu (nr karty: 1093/2018).

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wpłynęły do tut. Urzędu uwagi do przedmiotowego projektu planu ochrony.

W rezerwacie „Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego” wyznaczono obszary ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej. Ochronę ścisłą zaplanowano w miejscach gdzie umożliwia się zachodzenie naturalnych procesów w siedliskach leśnych rezerwatu. Natomiast działania ochronne na obszarze ochrony czynnej zaplanowane zostały w celu eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń. Zagrożeniem w rezerwacie jest konkurencja drzew względem stanowiącego cel ochrony rezerwatu jarzębu brekinii *Sorbus torminalis*. W planie uznano za potrzebne usuwanie na terenie rezerwatu podrostu oraz dojrzałych okazów drzew mogących negatywnie wpływać na zdolność zakwitania, owocowania i wydawania nasion przez dojrzałe okazy brekinii, jak również usuwanie drzew zacieniających fragmenty rezerwatu, gdzie licznie pojawia się nalot brekinii.

Na terenie rezerwatu zaobserwowano wkraczanie niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* – obcego gatunku inwazyjnego i zaplanowano jego usunięcie. Gatunek występuje sporadycznie, a

w wyniku prowadzonych działań możliwa jest jego całkowita eliminacja z terenu rezerwatu.

Ochroną krajobrazową objęto wydzielenie w którym przebiega linia energetyczna. Dopuszcza się utrzymywanie wydzielenia w stanie bezleśnym w związku z obecnością i potrzebą zapewnienia sprawności technicznej przedmiotowej infrastruktury.

Ze względu na uwarunkowania przyrodnicze rezerwatu nie wskazano miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza, jak również nie wskazano obszarów udostępnianych dla celów naukowych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa. Udostępnianie rezerwatu w celu badań naukowych należy rozpatrywać na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 24 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje nadzór nad ich rodzajem i metodyką, mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie.

Nie wprowadzono dodatkowych ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osie, planów zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. Brak ustaleń wynika z braku zagrożeń, którym można by przeciwdziałać poprzez ww. ustalenia.

Zgodnie z art. 20 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody niniejszy plan ochrony dla rezerwatu nie zawiera zakresu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Sandr Wdy PLH040017 oraz obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009, ponieważ dla tych obszarów Natura 2000 ustanowiono plany zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 22 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Sandr Wdy PLH040017 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 1451, z późn. zm.) oraz zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 1183), obejmującymi obszar rezerwatu przyrody „Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego”.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY
Maria Dombrowicz